

KRÍZOVÝ INTERVENČNÝ PLÁN ŠKOLY

Smernica o postupe, prevencii, vzniku a riešení krízovej situácie v škole – krízový intervenčný plán školy

Organizácia	Základná umelecká škola Stará Turá
Identifikačné číslo organizácie (IČO)	36125270
PSC a Obec	916 01 Stará Turá
Ulica a číslo	SNP 293/17 A
Štát	Slovensko
Právna forma	Rozpočtová organizácia
Štatutárny orgán	MgA. Michal Stískal

Riaditeľ Základnej umeleckej školy Stará Turá (ďalej len „škola“) vydáva tento krízový intervenčný plán školy. Platnosť krízového intervenčného plánu od 02. 09. 2024.

Stará Turá, 28. 08. 2024

MgA. Michal Stískal, riaditeľ školy

Identifikačné údaje:

Názov prevádzky:	Základná umelecká škola Stará Turá
Adresa školy:	Ulica P. Dobšinského 746/5, 971 01 Prievidza
Právna forma:	Samostatná rozpočtová organizácia s právnou subjektivitou
Druh zariadenia:	Základná umelecká škola
IČO:	36125270
DIČ:	2021606268
Štatutárny zástupca:	MgA. Michal Stískal – riaditeľ školy
Zástupca riaditeľa školy:	Mgr. Michaela Pavlíková
Telefonický kontakt:	0905 524 948
Webové sídlo:	www.zusstaratura.sk
e-mail:	riaditelzusst@gmail.com
Zriaďovateľ:	Mesto Stará Turá, Gen. M. R. Štefánika 375/63, Stará Turá

Riaditeľ Základnej umeleckej školy Stará Turá v súlade s pracovným poriadkom a školským poriadkom vydáva smernicu, ktorej účelom je stanoviť pravidlá postupu pri prevencii, vzniku a riešení krízovej situácie v škole – krízový intervenčný plán školy. Smernica je interný predpis, ktorého zmyslom je bližšie a podrobnejšie charakterizovať uvedenú problematiku v nadväznosti na príslušné ustanovenia školského poriadku týkajúce sa bezpečnosti a ochrany fyzického i duševného zdravia v školskom prostredí, a to v kontexte krízového manažmentu školy, vymedzenia prístupov a metód, opatrení a postupov v rámci krízovej intervencii.

Čl. 1 ÚVODNÉ USTANOVENIA

1. Úlohou krízového intervenčného plánu školy je:
 - a) zabrániť prehĺbeniu vzniknutej krízovej situácie,
 - b) znížiť jej negatívne dosahy krízy na žiakov,
 - c) posilniť solidaritu medzi žiakmi,
 - d) zmenšiť dobu potrebnú na odvrátenie ďalšieho nebezpečenstva a ohrozenia a
 - e) pomáhať budovať dôveru v školu ako bezpečnej inštitúcie.

2. Smernica upravuje základné postupy pri prevencii a pri vzniku krízovej situácie v škole, krízovej intervencii a možnostiach pomoci deťom/žiakom v prípade traumatizujúcich, mimoriadne stresujúcich a záťažových situácií a udalostí.
3. Pod krízovou situáciou sa rozumie akákoľvek psychická aj fyzická traumatizujúca udalosť, ktorá prekračuje bežné zvládacie mechanizmy, je do značnej miery nepredvídateľná a nie úplne ovládateľná, ktorá ohrozuje psychický a fyzický stav žiakov a zamestnancov školy. Vyvoláva skutočné pocity tiesne a presahuje bežnú ľudskú skúsenosť.

4. Pre zlepšenie duševného zdravia zamestnancov a žiakov škola venuje systematickú pozornosť nimi zažívaných strát, podpore v rámci procesu smútenia.

Čl. 2 ZDROJE AKÚTNEJ KRÍZOVEJ SITUÁCIE A JEJ OBETE

1. Zdrojom akútnej krízovej situácie s dosahom na jednotlivca, triedu, školu môže byť najmä:

- a) strata rodiča, súrodenca, blízkej osoby – smrť žiaka, ktorý školu navštevoval; smrť učiteľa alebo zamestnanca, ktorý v škole pracoval; špecifickým prípadom je smrť žiaka alebo pedagogického zamestnanca v škole; nepriamo súvisiaca s prostredím školy: smrť žiaka alebo učiteľa napr. v dôsledku dlhodobej choroby, nesúvisiaca priamo s prostredím školy: smrť blízkej osoby, ktorá bola blízkou osobou žiaka alebo učiteľa;
- b) ťaživý rozvod/rozchod rodičov, starostlivosť po ňom, striedavá starostlivosť, presťahovanie apod.,
- c) syndróm CAN (týranie, zneužívanie, zanedbávanie dieťaťa),
- d) zadržanie alebo uväznenie trestne zodpovedného žiaka, rodiča, zamestnanca školy,
- e) diagnostikovanie ťažkého ochorenia u dieťaťa/žiaka/člena rodiny,
- f) tehotenstvo,
- g) pandémie a postcovidová kríza u dieťaťa/žiaka v rodine,
- h) sebapoškodzovanie, pokus o samovraždu,
- i) samovražda,
- j) únos,
- k) zabitie,
- l) násilie, šikana, kyberšikana,
- m) deti vojnových utečencov na škole a i.,
- n) znásilnenie, hromadné dopravné nehody a hromadné nešťastia v školskom prostredí
- o) ťažké úrazy, utopenie sa,
- p) prírodné katastrofy,
- q) požiar v budove,
- r) vojnový konflikt, ozbrojený konflikt, strelba na pôde školy, útok zbraňou
- s) teroristický čin, anonymné oznámenie o uložení bomby,
- t) tzv. „elektronické“ násilie – žiak je konfrontovaný s krajne násilným obsahom online (napr. videozáznam brutálnej popravy, vojnových situácií či týrania na ľuďoch alebo zvieratách),
- u) technické havárie,
- v) iné extrémne náročné školské situácie a krízy, ktoré výrazne negatívne ovplyvňujú prežívanie dieťaťa/dotknutej osoby.

2. Krízová intervencia je bezprostrednou vnímavou reakciou školy na akútnu krízu v podobe okamžitej a krátkodobej odbornej pomoci a podpory pri zvládaní krízy (práca s emóciami a následne stabilizácia) s cieľom zaistenia psychologického bezpečia a posilnenia zvládacích (copingových) a adaptačných mechanizmov. Môže byť poskytovaná jednotlivcovi, skupinám (školská trieda/y, rodina), na úrovni celej školy.

3. Krízová intervencia je okamžitou pomocou s cieľom redukovať ohrozenie a vytvoriť intenzívny kontakt s dotknutou osobou v rámci individuálneho prístupu.

4. Podnetom na krízovú intervenciu môže byť aj problémové správanie žiakov mimo budovu školy a v čase mimo školského vyučovania a podujatí organizovaných školou, aj keď škola po právnej stránke nenesie zodpovednosť za tieto skutky a udalosti.

5. V školskom prostredí sú možnými obeťami krízovej situácie:

- a) Primárne obeť – účastníci nešťastia, priamo exponované (zasiiahnuté) obeť.
- b) Sekundárne obeť – rodina alebo blízki priatelia primárnej obeť.
- c) Terciárne obeť – pomáhajúce profesie v škole, svedkovia udalosti, preživší, inak poškodení.

Čl. 3

POSKYTNUTIE KRÍZOVEJ INTERVENCIE

1. V prípade, že vedenie školy, pedagogickí zamestnanci získajú informácie o aktuálnej krízovej situácii alebo udalosti, okamžite prijímajú rozhodnutie o zabezpečení potrebnej pomoci a podpory zasiiahnutým osobám.

2. Prvoradým cieľom konania zamestnancov školy je záchrana života a zdravia dotknutých osôb, privolanie záchranných zložiek, poskytnutie prvej pomoci, naplnenie potreby bezpečia (fyzické i psychické – emocionálna podpora), kontakt s najbližšími, zabezpečenie informovanosti a distribúcie informácií zúčastneným osobám, získanie kontroly nad situáciou.

3. Pri riešení krízovej situácie, ktorá je sprevádzaná zranením alebo úmrtím, je ďalej potrebné postarať sa o toho, kto zranenú alebo mŕtvu osobu našiel (nezostať sám), uvoľniť priestor pre záchranné zložky a políciu, pri nešťastiach v dôsledku násilného konania zabezpečiť, aby nedošlo k ovplyvňovaniu svedkov pred príchodom polície. Je potrebné sa postarať o celý kolektív triedy, ktorej žiakovi alebo učiteľovi sa stalo nešťastie.

4. Pri náhlom útoku osoby alebo osôb, ktoré sa použitím zbrane snažia zraniť alebo usmrtiť osoby vo svojom okolí, je zo strany zamestnancov školy a žiakov školy potrebné realizovať útek do bezpečia – učitelia vyvedú žiakov a deti bezpečne z budovy a v prípade, že to nie je možné, zvolí sa vhodná forma úkrytu, kde je možné sa zamknúť, zabarikádovať a pod.

5. O rozsahu a spôsobe poskytnutia krízovej intervencie a následných podporných opatrení rozhoduje poskytovateľ krízovej intervencie a kompetentní pracovníci integrovaného záchranného systému.

6. Pri krízovej intervencii a pri preventívnych činnostiach realizovaných školou alebo zariadením poradenstva a prevencie sa nevyžuje informovaný súhlas zákonného zástupcu. Informačná povinnosť zo strany školy smerom k zákonným zástupcom o zrealizovaní krízovej intervencie alebo preventívnych aktivít zostáva zachovaná, pričom zákonný zástupca v zmysle § 144 školského zákona má právo byť informovaný o postupe školy a výchovno-vzdelávacích výsledkoch svojho dieťaťa.

Čl. 4

PREVENCIA VZNIKU KRÍZOVÝCH SITUÁCIÍ

1. Prevencia v podobe budovania bezpečnej atmosféry vo vnútri školy je základom dobrej adaptácie a zvládania náročných situácií.

2. V rámci prevencie a pri prežívaní akútnej osobnej krízy pedagogickí zamestnanci vo vzťahu k žiakom reflektujú a včasne identifikujú reakcie na závažný stres a citlivosť voči rizikovým prejavom. Ide najmä o nasledovné skutočnosti:

a) akákoľvek zmena v správaní, vyhýbavé správanie a rigidita (napätosť, stuhnutosť, krčovité správanie),

b) vyjadrenia o pocite beznádeje a osamelosti,

c) vyjadrenia, že nemá dôvod ďalej žiť,

d) výraznú zmenu stravovacích a spánkových návykov,

e) konzumáciu alkoholu, omamných a psychotropných látok,

f) nelátkové závislosti (napr. netolizmus – závislosť na virtuálnych drogách napr. PC hry, nomofóbia – strach z bytia bez mobilu či iného elektronického zariadenia),

g) vyhýbanie sa sociálnym interakciám s ostatnými alebo rizikové (problémové) správanie,

h) prejavy hnevu,

i) depresia, pocity úzkosti alebo rozrušenie,

j) iné psychosomatické prejavy,

k) apatia,

l) prudké zmeny nálad,

m) vyjadrenia o samovražde ako o východisku,

n) zmeny vo vzdelávacích výsledkoch a v správaní,

o) zmeny v prístupe k plneniu školských povinností,

p) strata záujmu o aktivity, ktorým sa venovali,

q) sebapoškodzovanie,

r) zhoršenie sociálnych vzťahov,

s) záškoláctvo,

t) každé správanie, ktoré nie je typické pre dané dieťa a trvá niekoľko dní alebo dlhšie,

u) zvýšená potreba oponovať,

v) dramatická zmena priateľov alebo náhla zmena vzhľadu,

w) obdiv k násiliu, prezentácia extrémistických, rasistických, antisemitských a xenofóbnych názorov na internete, kladenie si rečníckych otázok typu: „Aké by to bolo, keby som niekoho zabil?“,

x) ďalšie prejavy, napr. rôzne sociálno-patologické javy.

3. Všetci zamestnanci školy sa v rámci prevencie usilujú o vytváranie atmosféry dôvery a psychologického bezpečia, podporujú duševné zdravie žiakov a zamestnancov školy.

4. Škola pravidelne vyhodnocuje možné zdroje rizík v súvislosti so zaistovaním bezpečia žiakov i personálu školy, a to v bežných i mimoriadnych podmienkach. Monitoruje klímu v triedach i celej škole a všíma si zabezpečenie priestoru školy, a to tak voči vniknutiu cudzích osôb, ako aj voči nežiaducemu správaniu žiakov. Starostlivé monitorovanie prejavu žiakov je dôležité aj preto, že ich psychická kríza môže byť oveľa hlbšia, ako to na prvý na pohľad môže vyzerať a žiaci často o pomoc žiadajú až vo chvíli, keď zlyhali dostupnejšie riešenia.

5. Akékoľvek konflikty v škole sa riešia cestou mediácie a nenásilnej komunikácie.

6. Triedni učitelia oboznámia všetkých žiakov školy o anonymných linkách pomoci a odborníkoch, s ktorými môžu komunikovať aj o najcitlivejších témach a ktorých pomoc môžu

vyhľadať, aby sa cítili prijatí a v žili v pocite bezpečia. Žiaci sú zo strany pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov motivovaní k vyhľadaniu pomoci a podľa možností túto pomoc hľadajú spoločne.

7. Do vzdelávacích aktivít sú priebežne zaraďované aktivity zvyšujúce kompetencie žiakov v oblasti konfrontácie s vážnymi životnými situáciami (poskytovanie prvej pomoci, sprostredkovanie pomoci ľuďom v problémoch, ako sa zachovať v úlohe obete alebo svedka trestného činu a pod.).

8. Vedenie školy podporuje pedagogických zamestnancov v ich zaškolení v problematike straty, problematike smútenia u dieťaťa a primeranej komunikácie v týchto oblastiach.

Čl. 5

POVINNOSTI RIADITEĽA ŠKOLY, VEDENIA ŠKOLY

1. Vo vzťahu k riešeniu krízovej situácie, ktorej aktérmi sú pedagogickí zamestnanci, riaditeľ školy má povinnosť zabezpečiť výkon práva pedagogických zamestnancov v § 3 ods. 1 písm. b) zákona č. 138/2019 Z. z. Zásady realizácie práva na ochranu pred sociálno-patologickými prejavmi v správaní vedúcich pedagogických zamestnancov, ďalších zamestnancov, zriaďovateľa, zákonných zástupcov, iných fyzických osôb alebo právnických osôb sú rozpracované v pracovnom poriadku školy.

2. Riaditeľ školy a zamestnanci školy sú povinní poskytovať súčinnosť orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (napr. § 93g, § 94 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

3. Riaditeľ školy bezodkladne požiada príslušné centrum poradenstva a prevencie o výkon odbornej činnosti vo vzťahu k dieťaťu alebo deťom, ktoré sú žiakmi školy a ktoré sa ocitli v stave osobnej krízy alebo boli zasiahnuté tragickou udalosťou.

4. Riaditeľ školy v prípade potreby požiada príslušné špecializované centrum poradenstva a prevencie o výkon odbornej činnosti v rozsahu poradenstva, metodickej činnosti alebo supervíznej činnosti pre pedagogických zamestnancov alebo pre odborných zamestnancov zasiahnutých krízovou situáciou vyžadujúcou krízovú intervenciu.

5. Podľa závažnosti udalostí alebo okolností konkrétnej situácie o koordináciu činnosti riaditeľ školy požiada príslušné centrum poradenstva a prevencie.

6. Riaditeľ školy pri vzniku krízovej (traumatizujúcej) udalosti vyžadujúcej si krízovú intervenciu kontaktuje zriaďovateľa, priebežne informuje aj radu školy, zástupcu školského parlamentu, ak je zriadený a podľa uváženia aj radu rodičov.

7. Riaditeľ školy je zodpovedný za zhromažďovanie a overovanie relevantných informácií a ich komunikáciu smerom k žiakom, rodičom, médiám a verejnosti tak, aby boli rešpektované etické zásady a princípy, práva dotknutých osôb a nebolo marené prípadné vyšetrenie.

8. Za komunikáciu školy s médiami zodpovedá riaditeľ, ktorý ako jediný bude poskytovať médiám informácie. Komunikáciu s médiami je potrebné vopred konzultovať so zriaďovateľom školy.

9. Pedagogickí zamestnanci sú povinní chrániť žiakov pred komunikáciou s médiami s ohľadom na ich možný tlak pri hľadaní informácií, možnosť skresľovania faktov i možné komentáre na sociálnych sieťach, ktoré môžu byť veľmi zraňujúce. V tomto smere sa zohľadňuje väčšie riziko sekundárnej traumatizácie, využijúc právo neposkytnúť rozhovor a s akcentom na skutočnosť, že žiakovi môžu médiá položiť otázku len v prítomnosti dospeléj osoby (zákonného zástupcu).

10. Po príchode krízového intervenčného tímu do školy (zvyčajne 36 – 48 hodín) riaditeľ školy s podporou zamestnancov, zabezpečuje výkon krízovej intervencie podľa potrieb a požiadaviek poskytovateľa krízovej intervencie. Po poskytnutí krízovej intervencie poverený zamestnanec školy participuje na procese zisťovania spätnej väzby od dotknutých osôb s cieľom optimalizovať procesy stanovené krízovým intervenčným plánom školy.

11. Formy krízovej intervencie v podobe každodennej práce pokračujú aj po odchode krízového tímu z triedy/školy. Všetci pedagogickí zamestnanci sú povinní plniť úlohy spojené s podporou žiakov podľa odporúčaní krízového intervenčného tímu.

Čl. 7 ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

1. Riaditeľ školy preukázateľne oboznámi každého pedagogického zamestnanca s touto smernicou.
2. Smernica bola prerokovaná na zasadnutí pedagogickej rady dňa 27. 08. 2024.
3. S obsahom tejto smernice triedni učitelia oboznámia aj žiakov a zákonných zástupcov žiakov.
4. Každý pedagogický zamestnanec zodpovedá za dodržiavanie pravidiel a princípov vyplývajúcich z tejto smernice. Nedodržanie povinností, zásad a pravidiel uvedených v tejto smernici bude považované za porušenie pracovnej disciplíny s možnosťou vyvedenia pracovnoprávných dôsledkov.
5. Výtlačok smernice je k dispozícii v zborovni školy a smernica je zverejnená aj na webovom sídle školy.
6. Smernica nadobúda platnosť a účinnosť dňom jej vydania a podpísania riaditeľom školy 02. 09. 2024.

V Starej Turej, dňa 27.8. 2024

.....
MgA. Michal Stískal
riaditeľ ZUŠ

Prílohy:

Č. 1 Kontakty na linky pomoci

Č. 2 Zariadenia poradenstva a prevencie

KONTAKT NA LINKY POMOCI:

Anonymné linky pomoci pre deti a mládež:

OZ IPčko – internetová poradňa pre mladých, poskytuje bezplatnú anonymnú psychologickú a sociálnu pomoc denne od 7.00 do 24.00 hod. cez chat a email – <https://ipcko.sk/>

Inštitút osobnostného rozvoja (IOR) – individuálna aj skupinová krízová intervencia, kurzy skupinovej krízovej intervencie, terapia traumy detí, paliatívna starostlivosť a sprevádzanie detí a rodín po strate člena rodiny – <https://www.ior.sk/>

Krízová linka pomoci – **0800 500 333**, www.krizovalinkapomoci.sk

Dobrálinka – www.dobralinka.sk

Linka detskej istoty – **116 111**

Linka dôvery Nezábudka – 0800 800 566

Linka detskej dôvery – **0907 401 749**, www.linkadeti.sk

Národná linka na pomoc deťom v ohrození – [Viac ako nick – Národná linka na pomoc deťom v ohrození \(gov.sk\)](http://viacakonick.gov.sk)

Linka pre hľadané a nezvestné deti (Ambert Alert) – 116 000

Chatové poradne:

www.ipecko.sk – Ipčko – internetová linka dôvery pre mladých ľudí

www.odpisemeti.sk – Linka detskej istoty pre deti a mladých ľudí (cez mail, chat či telefón)

<https://viacakonick.gov.sk/> – Národná linka na pomoc deťom v ohrození

<https://dobralinka.sk/> – Psychologická internetová poradňa pre mladých ľudí so zdravotným znevýhodnením

ZARIADENIA PORADENSTVA A PREVENCIE:

Adresáre zložiek systému výchovného poradenstva a prevencie » VÚDPaP (vudpap.sk)

Pri spracovaní tohto interného predpisu boli použité tieto odporúčané zdroje:

ANYALAIIOVÁ, Mária – LEDNICKÁ, Jana – KRŇÁČOVÁ, Zuzana a Viktor KRÍŽO. 2021. Krízová intervencia v školskom prostredí. Bratislava: Inklucentrum – Centrum inkluzívneho vzdelávania, 2021. 13 s. ISBN 978-80-974157-5-4. [online] [cit. 2022-11-11] Dostupné z: Bulletin-Krizova-intervencia.pdf (inklucentrum.sk)

IŠTVÁNOVÁ, Elena. 2017. Podpora duševného zdravia detí rodín po strate. [online] [cit. 2022-11-11] Dostupné z: PODPORA DUŠEVNÉHO ZDRAVIA DETÍ A RODÍN PO STRATE (komposyt.sk)

ŠPATENKOVÁ, Naděžda a kol. 2011. Krízová intervence pro praxi. 2. aktualizované a doplnené vydanie. Praha: Grada Publishing, 2011. 200 s. ISBN 80- 247-0586-9.

KREJČOVÁ, Lenka - MERTIN, Václav. (eds.). 2010. Pedagogická intervence u žáků ZŠ. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010. 308 s. ISBN 979-80-7308-347-2.

VODÁČKOVÁ, Daniela a kol. 2012. Krízová intervence. Praha. Portál, 2012. 544 s. ISBN 978-80-262- 0212-7.

AKO ZVLÁDNUŤ EMOCIONÁLNE NÁROČNÉ SITUÁCIE A TRAGICKE UDALOSTI. Školský rok 2021/2022. Aplikačná pomôcka pre podporu duševného zdravia v školách. Vydané Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. [online] [cit. 2022-11-11] Dostupné z: Aplikačná pomôcka pre podporu duševného zdravia v školách | Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (minedu.sk)

Krízová intervencia (procesný štandard). VÚDPaP, 2020. [online] [cit. 2022-11-11] Dostupné z: Krízovaintervencia.pdf (vudpap.sk)

GAJDOŠOVÁ, Eva – MADRO, Marek – VALIHOROVÁ, Marta (eds.). 2020. Duševné zdravie v školách v kontexte kríz a krízovej intervencie. Zborník príspevkov z online medzinárodnej vedeckej konferencie. Krízová intervencia v školách. Žilina: IPV Inštitút priemyselnej výchovy, 2020. 262 s. ISBN 978-80-89902- 20-0. [online] [cit. 2022-11-11] Dostupné z: [Zborník Dusevne-zdravie-v-skolach-v-kontexte-kriz-akrizovej-intervencie.pdf](http://Zbornik Dusevne-zdravie-v-skolach-v-kontexte-kriz-akrizovej-intervencie.pdf) (konferenciakrizovaintervencia.sk)